

Малицька Ірина Дмитрівна

старший науковий співробітник

відділу компаративістики інформаційно-освітніх інновацій

Інститут цифровізації освіти НАПН України

м.Київ, Україна

<https://orcid.org/0000-0003-1598-0120>

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=drX4qeMAAAAJ&hl=ru>

irina_malitskaya@ukr.net

СТРАТЕГІЇ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ШКІЛ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН

Ключові слова: цифрова трансформація, системи освіти, цифрова освіта, країни Європи

Основним документом для подальшої цифрової трансформації систем освіти країн Європи є оновлений і розширений *План дій Європейської Комісії щодо цифрової освіти на 2021–2027 рр.* (Digital Education Action Plan (2021–2027)), який є послідовним продовженням прийнятому раніше *Плану дій цифрової освіти (2018-2022)* (Digital Education Action Plan (2018-2022)) [1]. Зазначені документи спрямовані на підтримку ефективної адаптації систем освіти та навчання в епоху цифрових технологій. У документах визначені стратегічні пріоритети впровадження та розвитку цифрової освіти, які охоплюють: сприяння розвитку європейської екосистеми цифрової освіти та підвищення цифрової компетентності учнів (знань, навичок і ставлення), які мають бути відповідно підготовлені до цифрової трансформації освіти та подальшому житті у світі цифрових технологій. Для досягнення окреслених пріоритетів визначено необхідність реалізації ряду ініціатив, які мають сприяти:

- базовим цифровим навичкам і компетентностям з раннього віку;

- цифровій грамотності, включаючи боротьбу з дезінформацією;
- комп'ютерній освіті;
- високоякісному навчальному контенту, зручним інструментам та безпечним платформам, які дотримуються правил електронної конфіденційності та етичних стандартів;
- компетентним та впевненим у використанні цифрових технологій вчителям та навчальному персоналу;
- ефективному плануванню та розвитку цифрового потенціалу, включаючи сучасні організаційні можливості.

Основний стратегічний пріоритет у *Плані дій цифрової освіти* спрямований на сприяння розвитку високоефективних екосистем цифрової освіти, що на рівні школи передбачає ефективне використання можливостей цифрових ресурсів для планування та розвитку [2]. Цьому мають сприяти такі аспекти:

- *Призначення цифрових координаторів.* Формування цифрової компетентності, наскрізне використання технологій в освітньому процесі. Як зазначається, загальношкільний підхід необхідний для заохочення та підтримки змін та інновацій у викладанні та навчанні. Крім того, лідерство на рівні школи є важливим важелем змін. Лідери можуть мотивувати персонал, ставити цілі, розробляти шкільні цифрові плани, координувати цифровізацію освітніх процесів, створювати сприятливий клімат для інновацій. Проте вчителі та керівники шкіл можуть зіткнутися з новими проблемами під час впровадження нових цифрових навчальних середовищ або використання цифрових технологій у педагогічних цілях. Ці виклики можуть вплинути на їхню мотивацію та впевненість у собі щодо використання цифрових технологій у навчальному процесі. *2-е опитування шкіл щодо ІКТ (2nd Survey on Schools on ICT (European Commission, 2019))* [3] показує, що недостатня педагогічна та технічна підтримка є однією з найважливіших перешкод, з якими стикаються вчителі при використанні

цифрових технологій. Підтримку вчителів і школи загалом у використанні технологій у навчальному процесі зазвичай надають цифрові координатори або ІКТ-координатори. Цифрові координатори, як правило, мають обов'язки, які охоплюють як технічні, так і педагогічні аспекти, не виключаючи, що на одному з аспектів може буде зроблено більший акцент.

- *Вимога мати шкільний цифровий план.* Вимога до шкіл мати план розвитку, який включає цифрову освіту, або окремий шкільний цифровий план означає, що розвиток як цифрових компетентностей, так й інноваційних методів викладання та навчання стає центральним для розвитку школи, частиною загального підходу. *Міжнародне дослідження комп'ютерної та інформаційної грамотності* (The International Computer and Information Literacy Study) [4] показало, «що вчителі, які працювали в школах, які, як вони вважали, підтримують використання ІКТ шляхом планового та спільного підходу, частіше використовували ІКТ у навчальному процесі та наголошували на розвитку комп'ютерної та інформаційної грамотності учнів».
- *Критерії, що стосуються цифрової освіти в системі зовнішнього оцінювання шкіл.* На європейському рівні зовнішнє оцінювання школи розглядається як підхід до забезпечення якості. Така поширена практика спрямована на моніторинг ефективності окремих шкіл із зосередженням на покращенні їхньої якості та, відповідно, результатів навчання учнів. Зовнішні оцінювачі зазвичай дотримуються рамок оцінювання або мають перелік тем і/або показників, які слід враховувати під час оцінюванні якості школи. Ці документи можуть включати критерії оцінювання, що стосуються конкретно цифрової освіти. Як правило оцінювання якості школи торкається оцінки якості викладання та навчання з кожного предмету навчального плану, оцінки відповідності вимогам, що стосуються часу навчання або результатів навчання. Рекомендується включати в оцінювання критерії, пов'язані з інтеграцією цифрових технологій у школі, які включають використання цифрових технологій у навчальній програмі, в

процесах управління школою, а також якість цифрової інфраструктури та рівень інвестицій.

Проведені дослідження показують, що конкретні заходи щодо створення цифрової екосистеми в кожній школі не є широко доступними. Призначення шкільних цифрових координаторів і розробка шкільного цифрового плану часто залишаються на розсуд керівників шкіл, і таким чином на практиці не всім школам вдається відчутти переваги впровадження цифровізації освітніх процесів. Цифрова трансформація шкіл вимагає високий рівень цифрової грамотності всіх учасників освітнього процесу, а також суттєву підтримку держави.

Список використаних джерел

1. Digital Education Action Plan (2021-2027). URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan>
2. Cachia, R. et al., 2010. Creative Learning and Innovative Teaching: Final report on the study on creativity and innovation in education in the EU Member States. Luxembourg: Publications Office of the European Union
3. 2nd Survey on Schools on ICT (European Commission, 2019). URL: <https://data.europa.eu/euodp/data/storage/f/2019-03-19T084831/FinalreportObjective1-BenchmarkprogressinICTinschools.pdf>
4. The International Computer and Information Literacy Study. URL: <https://nces.ed.gov/surveys/icils/>
5. European Commission / EACEA / Eurydice, 2022. Structural indicators for monitoring education and training systems in Europe – 2022: Overview of major reforms since 2015. Eurydice background report. Luxembourg: Publications Office of the European Union

Iryna Malytska

Senior Researcher

Comparative Studies Department for Information and Education Innovations

Institute for Digitalisation of Education of the NAES of Ukraine

Kyiv, Ukraine

**STRATEGIES OF SCHOOLS' DIGITAL TRANSFORMATION IN
EUROPEAN COUNTRIES**

Keywords: digital transformation, education systems, digital education, European countries